

Reģistrācijas numurs, nodokļu maksātāja numurs, PVN maksātāja numurs — **AR KO ATŠKIRAS?**

Citu valstu sadarbības partneri izrakstītajos nodokļa rēķinos ieraksta tikai Latvijas firmas reģistrācijas vai nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru, turklāt bez burtiem «LV». PVN likuma 125. panta 1. daļas 4. punktā rakstīts: «preču piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja reģistrācijas numurs Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā». Grāmatvedības likuma 11. panta piektās daļas 4. punkta a) apakšpunktā rakstīts: «dokumenta autora nosaukums (komercsabiedrībai, individuālajam komersantam — firma), reģistrācijas numurs vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kods».

1. Vai normatīvajos aktos ir atrunāta reģistrācijas numura, nodokļu maksātāja reģistrācijas koda, reģistrācijas numura VID PVN maksātāju reģistrā definīcija: struktūra, sastāvs, burtu vai ciparu skaits? Vai pieļaujama terminu «reģistrācijas numurs» un «nodokļu maksātāja reģistrācijas kods» atšķirība? Vai burti LV ir obligāts rekvizīts, un to neesamība ir pārkāpums?

ATBILDE

Reģistrācijas numurs. 2000. gada 13. aprīļa Komerclikuma 8. pants nosaka, kāds ir komercreģistrā veicamo ierakstu saturs. Komerclikuma 8. panta septītajā daļā noteikts:

Ierakstot komercreģistrā komersantu, tā filiāli Latvijā vai ārvalsts komersanta un dalībvalsts kapitālsabiedrības filiāli Latvijā, tam piešķir individuālu reģistrācijas numuru.¹

No iepriekš minētā ir secināms, ka reģistrācijas numurs ir komercreģistra vešanas iestādes Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komersantam, tā filiālei Latvijā vai ārvalstu komersanta un dalībvalsts kapitālsabiedrības

filiālei Latvijā piešķirts unikāls identifikators, ar kādu konkrētais subjekts ir ierakstīts komercreģistrā. Būtībā reģistrācijas numura lietošanas mērķis ir konkrēto subjektu atšķirt no citiem subjektiem. Ne Komerclikumā, ne likumā «Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru», ne Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reglamentā nav noteikts, konkrēti kādā kārtībā un kā ir veidojams subjekta reģistrācijas numurs. Autors pieļauj, ka šī kārtība un numura izveidošanas algoritms ir noteikts kādos citos Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra iekšējos normatīvajos dokumentos.

Nodokļu maksātāja numurs. 1995. gada 2. februāra likuma «Par nodokļiem un nodevām» 15.¹ panta pirmajā daļā ir noteikts:

Uzņēmumu reģistrs [...] noteiktajā kārtībā reģistrē komersantus un to filiāles, [...] arī kā nodokļu maksātājus un **piešķir vienoto vienpadsmit zīmju reģistrācijas numuru, kas vienlaikus ir arī nodokļu maksātāja reģistrācijas kods.**²

No iepriekš minētā ir secināms, ka Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienests subjektam nepiešķir atšķirīgu nodokļu maksātāja numuru, bet šim nolūkam izmanto Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra piešķirto reģistrācijas numuru. Arī likumā «Par nodokļiem un nodevām» nav konkrēti noteikts, kādā kārtībā un kādā veidā ir piešķirams nodokļu maksātāju numurs, tomēr likumā «Par nodokļiem un nodevām» tiek minēts, ka reģistrācijas numuram, kas vienlaicīgi pilda nodokļu maksātāja numura funkcijas, ir jā sastāv no vienpadsmit zīmēm.

PVN maksātāja reģistrācijas numurs. Pievienotās vērtības nodokļa reglamentējošajā normatīvajā aktā Pievienotās vērtības nodokļa likumā nav noteiktas specifiskas prasības attiecībā uz PVN maksātāja numura saturu vai formu. Savukārt Eiropas Savienības Padomes 2006. gada 28. novembra direktīvā Nr. 2006/112/EK, turpmāk — direktīva, kas reglamentē pievienotās vērtības nodokļa sistēmu Eiropas Savienības ietvaros, dalībvalstīm ir noteikts pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka PVN maksātāji tiek identificēti ar individuālu numuru. Direktīvas 215. pants nosaka:

Katra individuāla PVN identifikācijas numura sākumā ir apzīmējums ar ISO kodu Nr. 3166 — alfa 2, pēc kura var noteikt dalībvalsti, kura numuru piešķirusi.³

Tātad katrai dalībvalstij pirms PVN maksātāja numura ir nepieciešams norādīt valsts kodu. Citas formas un/

1 Komerclikums, pieņemts 13.04.2000.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/5490-komerclikums>

2 Likums «Par nodokļiem un nodevām», pieņemts 02.02.1995.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/33946-par-nodokliem-un-nodevam>

**OTO KRISTIĀNS
ABRAMS,**

sertificēts profesionāls grāmatvedis (sertifikāts Nr. 843), SIA Abrams Business Services (ārpakalpojuma grāmatveža licence Nr. AGL 0000073) valdes loceklis un atbildīgais grāmatvedis, PIKC Rīgas Valsts tehnikums grāmatvedības profesionālo priekšmetu pedagogs, SIA Juridiskā koledža grāmatvedības profesionālo studiju kursu lektors

vai veida prasības attiecībā uz PVN maksātāja numuru direktīvā nav noteiktas. Līdz ar to katras dalībvalsts piešķirtais PVN maksātāja numurs var tikt veidots pēc dalībvalsts individuāliem kritērijiem. Latvijā PVN maksātāja numurs ciparu kombinācijas ziņā neatšķiras no subjekta reģistrācijas numura un no nodokļu maksātāja numura, tomēr dažās citās valstīs (piemēram, mūsu kaimiņvalstī Lietuvā) šī kārtība ir atšķirīga un katrs no identifikatoriem ir atšķirīgā kombinācijā.

No iepriekš izpētītā ir secināms, ka neviens normatīvais akts konkrēti neregulē reģistrācijas numura, nodokļu maksātāju numura un PVN maksātāja numuru veidu, simbolu un

zīmju skaitu, kā arī veidošanas kārtību. Pēc noklusējuma tiek pieņemts, ka visi trīs minētie identifikatori sastāv no vienpadsmit zīmēm, un pirms tām PVN maksātāja numurs atbilstoši direktīvas prasībām tiek papildināts ar valsts kodu — LV. Tomēr ļoti būtiski ir uzsvērt, ka katrs no šiem identifikatoriem tiek izmantots konkrētam mērķim un to savstarpējās funkcijas atšķiras.

2. Vai nodokļu rēķinā obligāti jābūt abiem rekvizītiem, gan reģistrācijas numuram, gan reģistrācijas numuram VID PVN maksātāju reģistrā? Vai nodokļu rēķinā var būt tikai reģistrācijas numurs VID PVN maksātāju reģistrā? Vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kods ir tas pats, kas reģistrācijas numurs, un tam ir vai nav obligāti burti «LV»?

ATBILDE

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125. panta pirmajā daļā noteikts:

Par nodokļa rēķinu uzskata dokumentu papīra vai elektroniskā formā, kurā norādīti šādi rekvizīti un informācija, ja šajā likumā nav noteikts citādi: [..]

4) preču piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja reģistrācijas numurs Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā; [..]

6) preču vai pakalpojumu saņēmēja reģistrācijas numurs Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā vai citas dalībvalsts nodokļa maksātāju reģistrā, ja nodokļu maksātājam ir piešķirts reģistrācijas numurs Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā vai citas dalībvalsts nodokļa maksātāju reģistrā;⁴

Savukārt 2021. gada 10. jūnija Grāmatvedības likuma 11. panta piektajā daļā ir norādīti rekvizīti, kas ir obligāti iekļaujami ārējā attaisnojuma dokumentā, par kādu lielākoties ir uzskatāms arī nodokļa rēķins.

(5) Attaisnojuma dokumentā ietverami vismaz šādi rekvizīti

un informācija par saimniecisko darījumu: [..]

4) ziņas par uzņēmumu, kas ir saimnieciskā darījuma dalībnieks, kurš savā vārdā izdod dokumentu (turpmāk — dokumenta autors):

a) dokumenta autora nosaukums (komercsabiedrībai, individuālajam komersantam — firma), reģistrācijas numurs vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kods, [..]

5) ziņas, kas ļauj nepārprotami identificēt citus saimnieciskā darījuma dalībniekus, ja tādi ir (norāda tādas pašas ziņas, kādas šīs daļas 4. punktā noteiktas attiecībā uz dokumenta autoru);⁵

Tātad nodokļa rēķinā ir obligāti jābūt iekļautam gan PVN maksātāja numuram, gan reģistrācijas numuram vai nodokļu maksātāja numuram.

3. Vai saņemto nodokļa rēķinu var lietot ierakstiem grāmatvedības reģistros, ja ierakstīts tikai viens numurs (11 cipari), kas ir identisks uzņēmuma reģistrācijas numuram, un VID piešķirto PVN numuru, bet bez burtiem «LV»?

ATBILDE

Grāmatvedības likumā nav tieši norādīts, ka attaisnojuma dokumentu, kurā nav norādīts kāds no obligātajiem rekvizītiem, nevarētu izmantot ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros, tomēr nevajadzētu aizmirst, ka ne velti tie ir uzskatāmi par attaisnojuma dokumentu obligātajiem rekvizītiem, līdz ar to praksē vienmēr tiek pieņemts, ka dokuments, kurš nesatur kādu no obligātajiem rekvizītiem, nevar tikt izmantots ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros.

4. Vai mēs paši, atzīstot saņemto rēķinu, varam pierakstīt (ja tā būtu obligāta prasība) burtus «LV» vai citus komentārus?

ATBILDE

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125. panta trešajā daļā ir noteikts:

Nodokļa maksātājam ir pienākums nodrošināt nodokļa rēķina izcelsmes autentiskumu (nodokļa rēķina izsniedzēja identitātes apliecinājumu), nemainīgu saturu un salasāmību no nodokļa rēķina izrakstīšanas brīža līdz glabāšanas termiņa beigām.⁶

Tātad, vērtējot Pievienotās vērtības nodokļa likumā minēto, ir secināms, ka nodokļa maksātājam nav tiesību veikt labojumus saņemtajā nodokļa rēķinā. ■

3 Eiropas Savienības Padomes direktīva Nr. 2006/112/EK, pieņemta 28.11.2006.

Pieejama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=LV>

4 Pievienotās vērtības nodokļa likums, pieņemts 29.11.2012.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/253451-pievienotas-vertibas-nodokla-likums>

5 Grāmatvedības likums, pieņemts 10.06.2021.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324249-gramatvedibas-likums>

6 Pievienotās vērtības nodokļa likums, pieņemts 29.11.2012.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/253451-pievienotas-vertibas-nodokla-likums>